

2012

FINANSREGLEMENT SIRDAL
KOMMUNE

Arne Eiken

Vedtatt i Sirdal Kommunestyre Sak 12/113

13.12.2012

Innhold

1. FORMÅL MED FINANSFORVALTNINGEN.....	3
2. OVERORDNETE RAMMER	3
Generell begrensing	4
Unntak fra reglementet.....	4
3. ETISKE RETNINGSLINJER	4
4. FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL ..	4
4.1. Driftslikviditet	5
4.2. Overskuddslikviditet.....	5
5. FORVALTNING AV LÅNEPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	6
6. FORVALTNING AV LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA	6
6.1 Tilgjengelig følgende aktiva klasser.....	7
6.2. Investeringsrammer for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva.	8
6.3. Debitorbegrensninger gjelder for forvaltning langsiktige finansielle aktiva:.....	8
6.4. Avkastningsrisiko og benchmarks	9
6.5. Benchmark, (referanseindeks), for langsiktige finansielle aktiva:	9
7. RAPPORTERING	9
8. VURDERING AV FINANSIELL RISIKO	10

1. FORMÅL MED FINANSFORVALTNINGEN

Reglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om optimal utnyttelse av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å kunne gi best mulig tjenestetilbud. Sirdal kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

2. OVERORDNETE RAMMER

Reglementet vedtas av Sirdal kommunestyre med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 52 nr. 2 og forskrift fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. juni 2009 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Dette reglementet erstatter gjeldende finansreglement sist vedtatt juni 2010. Reglementet dekker hele kommunens finansforvaltning og er gjeldende til kommunestyret vedtar nytt reglement. **Reglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.** Reglementet omfatter også virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. I den grad disse virksomhetene har egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet. Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jfr. Kommunelovens § 52.

Sirdal kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammer som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i sin finansforvaltning som ikke er eksplisitt nevnt i dette reglement. Sirdal kommune skal ha kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med finansreglementet.

Kommunestyret skal ta prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktig finansiell aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

Sirdal kommunestyre delegerer gjennom dette reglementet til rådmannen å utarbeide administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover, finansforskriften, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Kommunestyret skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften.

Generell begrensing

Reglementet legger *speilvendingsprinsippet* til grunn. Det vil si at alle investeringsprodukter som ikke er eksplisitt er nevnt, ikke skal benyttes av Sirdal Kommune i finansforvaltninga.

Unntak fra reglementet

Kommunens videreutlånsordning (etablerings-/startlån fra Husbanken) er ikke omfattet av nærværende reglement, dog slik at finansfaglige prinsipper skal anvendes så langt de passer.

Kommunens portefølje av langsiktige utlån til og eierandeler i hel- og majoritetseide selskaper underlegges ikke direkte i dette reglement. Det samme gjelder eierandeler i Agder Energi.

Kommunes finansielle handel av elektrisk kraft under rammekontrakt for kjøp av elektrisk kraft er ikke omfattet av nærværende reglement.

3. ETISKE RETNINGSLINJER

Sirdal kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med Global Compact FNs PRI. (Principles for responsible investments).

Dette tilsvarer de samme etiske investeringsregler som benyttes av KLP Forsikring. Sirdal kommune skal ikke gjennomføre egne analyser av selskaper for å sikre at kriteriene ihht til FNs PRI er oppfylt, men støtte seg på tilgjengelig dokumentasjon fra anerkjente nasjonale og internasjonale analysefirma eller andre uavhengige vurderinger.

KLP Forsikring utarbeider to ganger pr. år liste over ekskluderte selskaper, og Sirdal kommunes finansplasseringer, skal følge disse listene. Dersom et selskap som kommunen har investert i, etter rådmannens nærmere vurdering, bryter med kommunens kriterier, skal midlene trekkes ut av angjeldende plassering.

4. FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet.

Det er en forutsetning for plassering av deler av kommunens likvide midler utover innestående på konti i kommunens hovedbankforbindelse, at det foreligger en løpende 12 måneders prognose for utviklingen av kommunens likviditetsposisjon. Plasseringer utover innestående på ordinær driftskonti skal kunne finne sted dersom likviditetsprognosen tillater det og tilfredsstillende avkastning oppnås. Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet.

4.1. Driftslikviditet

Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet, (inkludert eventuelle trekkrettigheter), som minst er like stor som forventet likviditetsbehov i de neste 31 dager. Driftslikviditeten skal som hovedregel plasseres som flytende innskudd uten tidsbinding i kommunens hovedbankforbindelse. Driftslikviditeten kan plasseres utenfor hovedbankforbindelse innenfor følgende begrensninger:

- a) Innskudd i bank
  - a. Banken skal ha en forvaltningskapital på minimum NOK 4 MRD, og kommunens samlede eksponering, (eie av enkeltpapirer eller innskudd) mot banken skal ikke overstige 2 % av bankens forvaltningskapital.
  - b. Bankinnskudd skal kunne være tilgjengelig på konto hos hovedbankforbindelse med maksimalt 3 bankdagers varsel.

4.2. Overskuddslikviditet

Plassering av kommunens overskuddslikviditet kan gjøres innenfor den investeringshorisont som avdekkes via likviditetsprognosen. Overskuddslikviditet som i henhold til likviditetsprognosen ikke inngår i likviditetsbehovet de neste 12 måneder, kan maksimalt plasseres med inntil 12 måneders renterisiko.

Overskuddslikviditet kan plasseres i:

- ✓ Omsettelige sertifikater utstedt eller garantert av den norske stat, norske kommuner, interkommunale selskaper der kommunen(e)/fylkeskommunen(e) står som selvskyldnerkausjonist, fylkeskommuner og norske finansinstitusjoner med rating bedre enn BBB. For plasseringer hos norske finansinstitusjoner skal kommunens samlede eksponering (sertifikater, obligasjoner, bankinnskudd) ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.
- ✓ Innskudd i norske finansinstitusjoner og utenlandske finansinstitusjoner etablert i Norge, og som inngår i bankenes sikringsfond. Finansinstitusjonen skal ha en forvaltningskapital på minimum NOK 4 MRD, og kommunens samlede eksponering, (eie av enkeltpapirer eller innskudd) mot finansinstitusjonen skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.
- ✓ Pengemarkedsfond med lav risiko. Jfr. Verdipapirfondenes bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond. Kommunens eierandel i et slikt fond skal ikke overstige 10 % av fondets forvaltningskapital.

Kommunens overskuddslikviditet skal ikke plasseres i papirer som inngår i risikoklassene 3, 4, 5 og 6. Jfr. Kapittel 6.1 Det skal ikke plasseres overskuddslikviditet i aktiva som medfører valutarisiko.

5. FORVALTNING AV LÅNEPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER

Formål

Låneopptak skal finne sted i henhold til investeringsbudsjetter og likviditetsbehov. Lån kan også tas opp for å refinansiere eksisterende gjeld.

Type lån

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken).

Lån kan tas opp som banklån, lån i kredittforetak, lån i finansinstitusjoner, lån i livselskaper og lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

Lån kan tas opp som åpne serier og uten avdrag (bullet lån).

Kommunelovens § 50 nr. 7 bokstav regulerer de vilkår som kommunen må legge til grunn for sine samlede innlån. Gjeldsporteføljen skal bestå av et mindre antall lån, dog slik at refinansieringsrisikoen begrenses. Lån med forfall (eventuelt med långivers rett til å terminere lånet) inntil 12 måneder frem i tid skal maksimalt utgjøre 50 % av den samlede låneporteføljen. Finansielle instrumenter som fremtidige renteavtaler, (FRA), og rentebytteavtaler, (renteswaps), kan benyttes for å sikre kommunens låneportefølje mot uønskete rentesvinginger. Slike instrumenter skal regnes med i gjeldsporteføljens samlede renterisiko. Bruk av andre ikke rentebærende instrumenter tillates ikke.

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere rentebindingsperiode ut fra oppfatninger om framtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i finanskostnadene.

Gjennomsnittlig rentebindingstid for gjeldsporteføljen skal være mellom 0 og 4 år.

6. FORVALTNING AV LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA

Langsiktige finansielle aktiva er den delen av kommunens finansielle eiendeler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjetter og planer, ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld de neste 48 måneder. For forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva har kommunen til enhver tid en rullerende 4 års investeringshorisont.

6.1 Tilgjengelig følgende aktiva klasser.

Risikoklasse 1 Obligasjoner/sertifikater utstedt eller garantert av Norsk stat, innskudd i Norske banker inntil 2 millioner kroner, og flytende innskudd hos hovedbankforbindelse.

Risikoklasse 2 Obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/ fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, innskudd i banker. Pengemarkedsfond med lav risiko, samt obligasjonsfond som ikke inneholder industri og ansvarlige lån. Jfr. Verdipapirfondenes bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.

Risikoklasse 3 Obligasjoner/sertifikater utstedt av industriforetak eller fond med tilsvarende risiko. Obligasjoner, sertifikater og innskudd som inngår i Risikoklasse 2 og Risikoklasse 3, (enten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond), skal minimum være ratet investmentgrade, (eller banken skal ha en Investment grade rating), dvs. BBB- eller bedre, av anerkjent internasjonal eller norsk ratingselskap/finanshus. Strukturerede produkter, (kapitalsikrete obligasjoner), klassifiseres normal i denne risikoklassen grunnet normalt lavere likviditet enn i ordinære obligasjoner.

Risikoklasse 4 Ansvarlige lån, fondsobligasjoner, kombinasjonsfond, og high yield fond, (fond som inneholder industripapirer med bedre rating enn BBB-) high yield obligasjoner bedre enn BB-

Risikoklasse 5 Aksjefond (fond kjøpt Norge UCITS reglementet)

Risikoklasse 6 Egenkapitalbevis i norske sparebanker¹, enkeltaksjer i solide selskaper notert på OBX listen på Oslo børs.

Hva gjelder definisjon av verdipapirer under de enkelte risikoklasser, vises det til Norges-Banks definisjoner på <http://www.norges-bank.no/no/ord-og-uttrykk/>

---

¹ Ved omdanning av egenkapitalbevisbanker, til ASA kan kommunen fortsatt eie disse aksjene, tross at de ikke er notert på OBX listen

6.2. Investeringsrammer for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva.

Risikoklasser	Minimum	Normal	Maksimum	Benchmark
Risikoklasse 1	0%	0%	100 %	<ul style="list-style-type: none"> • 30 % ST1X3 • 50 % ST4X
Risikoklasse 2	0 %	10 %	100 %	
Risikoklasse 3	0 %	35 %	50 %	
Risikoklasse 4	0 %	20 %	25 %	<ul style="list-style-type: none"> • 10 % OSEBX3 • 10% MSCI 5
Risikoklasse 5	0 %	15 %	20 %	
Risikoklasse 6	0 %	20 %	25%	
		100%		Referanseportefølje

*) I den grad en høyere risikoklasse ikke er utnyttet fullt ut, skal tilsvarende "ledig" andel kunne øke maksimumsrammer for klasser med lavere risiko. Dette gjelder ikke motsatt vei. Det vil si at "ubenyttet" maksimumsramme i risikoklasse 1 ikke kan brukes til å øke maksimumsramme 2.

6.3. Debitorbegrensninger gjelder for forvaltning langsiktige finansielle aktiva:

Kreditirisiko	Maksimal plassering pr debitor i % av samlet forvaltet kapital
Risikoklasse 1	Ubegrenset
Risikoklasse 2	Inntil 10 millioner pr motpart.
Risikoklasse 3	Inntil 7 millioner pr motpart.
Risikoklasse 4	Inntil 5 millioner pr motpart.
Risikoklasse 5	50 % - 50 % fordeling mellom norsk og utenlandske aksjer
Risikoklasse 6	Egenkapitalbevis/aksjer: maks 5 % pr motpart

² Det er lagt inn minimumsrammer for plassering, da en det søkes oppnådd en større avkastning enn rene bankinnskudd. I et marked som over tid svinger er det et ønske om å ha både renter og aksjer i porteføljen for å ha en vel diversifisert portefølje av langsiktige finansielle aktiva.³Jfr. Vedlegg a.

For porteføljen av rentebærende instrumenter som inngår i langsiktige finansielle aktiva i skal øvre samlede vektete renteløpetid ligge under 5 år. Ingen enkeltpapirer skal ha løpetid på over 10 år. Rentepapirer/rentefond i utenlandsk valuta valutasikres til norske kroner.

6.4. Avkastningsrisiko og benchmarks

Avkastningsrisiko er definert som risiko for verdiendring på eiendeler som følger av endringer i markedsforhold – herunder endring i aksjer, rentenivå samt endring i volatiliteten i disse markedene. Ved siden av den absolutte risiko, (risikoen for å ikke nå oppsatte avkastningsmål), har kommunen også en relativ risiko som risikoen for å ikke oppnå avkastningen til en sammenligningsportefølje, (benchmarkportefølje)

6.5. Benchmark, (referanseindeks), for langsiktige finansielle aktiva:

Ved benchmark sammenligninger skal den faktiske porteføljen og dens avkastning måles mot ”normalporteføljen” og dennes ”avkastning” i den angjeldende periode.

Sirdal kommune har en målsetning om å oppnå en avkastning på 2 % over risikofri rente. Ved rapportering skal porteføljen måles mot dette målet. Renten på 3 års Norsk statsobligasjon legges til grunn som risikofri rente.

7. RAPPORTERING

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet, andre midler beregnet for driftsformål, gjeldsforvaltningen og forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporteringen skal alltid være sammenlignbar med rammene i dette reglementet og omfatter;

For aktivaforvaltningen:

- Sammensetning av aktiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

For gjeldsforvaltningen:

- Sammensetning av passiva
- Løpetid for passiva
- Pålydende verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

8. VURDERING AV FINANSIELL RISIKO

Til hver rapportering til kommunestyret skal det gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- a) Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng. En ”netto” gjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko angitt i NOK ved en 1 % andel generell endring i rentekurven.
- b) Den absolutte risikoen i forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva. Beregne rullerende standardavvik over 36 måneder til porteføljens strategi,(benchmark).
- c) Den relative risikoen i forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva Beregne rullerende relativ volatilitet, (standardavviket til differansen mellom faktisk avkastning og strategi avkastning), over 36 måneder.

Årlig skal det i tillegg rapporteres om porteføljens samlede tapsrisiko, målt ved en stresstest som tar hensyn til samvariasjon, (Kredittilsynet el.l.), basert på faktisk utnyttelse av risikorammer.

9. KONSTATERING AV AVVIK

Ved konstatering av avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik lukkes. Avviket slik det har fremstått, eventuelt økonomisk konsekvens av avviket og plan for lukking av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved fremleggelse av neste rapport for finansforvaltningen.

10. FULLMAKTER OG RUTINER I FORVALTNINGEN

Det delegeres til rådmannen å forestå forvaltningen av kommunens finansforvaltning,

herunder:

- ✓ Inngå avtaler i henhold til dette reglement, herunder signere avtalene.
- ✓ Inngå nødvendig avtale om ekstern bistand til styrking av kommunens finanskompetanse, herunder:
  - Avtaler om generell finansiell rådgiving
  - Avtaler om forvaltning av hele eller deler av kommunens likvide midler (aktiv forvaltning) og gjeldsportefølje.
- ✓ Etablere administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og finansforskriften, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.
- ✓ Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiellrisiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

- ✓ Sørge for ajourførte og betryggende instruksjoner og fullmakter for medarbeidere som skal arbeide med finansforvaltningen.

Delegasjonsfullmakter kan videredelegeres av rådmannen.

For definisjoner om produkter og uttrykk i dette reglement vises det til Norges-Banks definisjoner på <http://www.norges-bank.no/no/ord-og-uttrykk/>